

Is deze **erfenis** te redden?

Uit de praktijk van de erfenismediator

Ouders willen een van de drie kinderen onterven

De zaak:

Henk en zijn vrouw hebben drie kinderen: twee zoons en een dochter. Met die laatste hebben ze vrijwel geen contact. Een van hun zoons heeft het financieel moeilijk. Graag zouden ze hem alvast zoveel mogelijk schenken en hun dochter onterven – zij krijgt dan alleen haar wettelijk deel. Maar ze willen de verhoudingen niet op scherp zetten.

De inzet:

Een afbetaald huis met een waarde van ongeveer €650.000 en wat spaargeld.

Waar het is misgegaan, weten ze niet. Met twee van de drie kinderen kunnen Henk en zijn vrouw prima overweg, met een niet. Liefst zouden ze haar onterven en een van de zonen financieel helpen.

Tekst Erik Bogaards | Foto's Getty Images, Shutterstock

De twee zoons komen vaak op bezoek, de kleinkinderen komen mee en het is gezellig. Maar even langsgaan bij de ene dochter, dat gebeurt niet, want ze nodigt haar ouders niet uit. Nooit. “Sinds onze dochter met haar man is, wordt het contact alleen maar minder en inmiddels zijn we vijftien jaar verder. We hebben de kleinkinderen al vijf jaar niet gezien. We worden niet uitgenodigd op verjaardagen, dus sturen we de cadeautjes maar op”, vertelt Henk*. “Daarna hoor je niets.” Waarom het zo gelopen is? “We weten het niet, het is alsof haar partner haar helemaal heeft ingelijfd. Daar maken we ons ook wel zorgen om, maar we kunnen daar geen gesprek met haar over voeren. Het is haar keuze, die zullen we moeten respecteren.” Er is geen slaande ruzie, nooit geweest, maar wel veel ongemak en verwijdering. Zo is de dochter pas verhuisd naar een mooi, duur huis in het oosten van het land. Financieel gezien komt ze niets tekort. Dat is bij een van de twee zoons ook het geval: die heeft een succesvol bedrijf. Bij de jongste zoon ligt dat anders. Zijn zaak ging failliet, daarop volgde een scheiding en hij woont in een vakantiehuis waar hij wacht tot er een huurhuis vrijkomt.

Er is geen slaande ruzie met hun dochter, wel veel ongemak en verwijdering

Henk: “Het liefst wil ik contact met ál mijn kinderen en kleinkinderen. Maar het lukt niet. Af en toe hebben we contact met onze dochter, maar dat gaat niet verder dan het hoogstnoodzakelijke. Ik vind ’t verschrikkelijk, mijn vrouw nog erger, helemaal nu ze ziek is.” Haar ziekte heeft ze aan het denken gezet: wat willen we met de erfenis? De hypotheek is afgelost en door de sterk gestegen huizenprijzen is het huis dat ze ooit kochten voor 300.000 gulden, nu meer dan 650.000 euro waard. Er is nog wat spaargeld, dus alles bij elkaar gaat het om een flink bedrag.

Onterven

Henk: “Een van onze kinderen kan het geld erg goed gebruiken en met onze andere zoon hebben we het daar al over gehad. Hij vindt dat een goed idee, hij helpt zijn broer ook en wil juist dat er extra geld naar hem toegaat. Maar omdat we geen contact hebben met onze dochter, weet ze van niets. We willen géén ruzie, maar de partner van mijn dochter is achterdochtig. Dus wat we ook verzinnen: ik vrees problemen.” Henk en zijn vrouw willen het zo regelen dat de dochter

niet méér krijgt dan haar wettelijk toekomt. Dat kan door een testament op te stellen waarin ze de dochter onterven. Maar dat voelt ook als een grote stap, waaraan ze twijfelen.

Daarnaast overwegen Henk en zijn vrouw om alvast zoveel mogelijk aan de jongste zoon te schenken. Dat verlaagt de erfenis. Een probleem daarbij is natuurlijk dat er veel vermogen in het huis zit. Dat kan je niet alvast aan een van de kinderen geven. Kunnen ze alvast schenken op papier? Hoe regelen ze dat dan? Henk: “We willen natuurlijk niet meer belasting betalen dan nodig is, maar dat is voor ons niet eens het belangrijkste. Wat we vooral willen is dat er straks zoveel mogelijk terechtkomt bij het kind dat het hard nodig heeft. En we willen zo min mogelijk problemen voor wie straks achterblijft en onze zoons. Onze deur staat altijd open, we willen heel graag beter contact met onze dochter. Maar dat lukt nu niet en we vragen ons af of dat ooit nog gaat lukken. Daarom kijken we naar deze mogelijkheden. Wat is wijsheid? Het regelen bij de notaris? Of iets anders?”

Sla om voor het antwoord van de mediator ►

* gefingeerde naam

Is deze **erfenis** te redden?

Dr. mr. Fred Schonewille
is legal mediator,
gespecialiseerd in
nalatenschapsmediation,
oud-notaris en een van
de oprichters van
Allesovererven.nl.

‘Bij slecht contact tussen ouders en een van de kinderen ga je natuurlijk nadenken over onterven. Waarom zou je iets nalaten aan een kind waar je nauwelijks contact mee hebt? Toch geeft dat in de praktijk vaak gedoe. Het woord onterven suggereert namelijk dat je een kind helemaal buiten de erfenis kunt houden, maar dat is in Nederland niet zo. Ook een onderfd kind houdt altijd recht op zijn of haar legitieme portie. Dat is de helft van het normale kindsdeel. Een kind kan dat tot vijf jaar ná het overlijden opeisen, en dat heeft grote gevolgen. Want een onderfd kind heeft dus ook vijf jaar lang recht op inzage in de administratie én kan beginnen over schenkingen die veel eerder gedaan zijn. Soms moeten zulke schenkingen achteraf alsnog bij de erfenis worden ingebracht, zodat het onderfde kind ook daar zijn of haar deel van krijgt. Dat geldt ook voor schenkingen op papier. De wetgever heeft kinderen heel duidelijk willen beschermen tegen ouders die hen bij de erfenis buitenspel willen zetten. Daar is natuurlijk wat voor te zeggen, maar in de praktijk kan zo’n proces heel lang veel problemen opleveren. Want bij wie klopt de onderfde dochter na het overlijden van beide ouders straks waarschijnlijk aan? Uiteindelijk bij haar jongste broer, die volgens deze plannen het grootste deel van de erfenis krijgt.’

Vijf jaar afwachten

“De jongste broer is niet verplicht om te melden dat zijn zus onderfd is, maar dan moet hij vijf jaar lang

afwachten of zij niet alsnog haar vinger opsteekt en haar deel van de erfenis opeist. Als ze dat doet, dan moet de jongste broer alsnog alles op een rij zetten: de omvang van de erfenis én eventuele schenkingen. Mocht de zus het er allemaal niet mee eens zijn, dan kan ze naar de rechter stappen, waar dit soort zaken vaak jaren voortsleept. Kortom: als je een onterving alleen op papier regelt in een testament, is de kans groot dat je de problemen doorschuift naar de volgende generatie.”

‘Een onderfd kind kan tot vijf jaar na het overlijden de legitieme portie opeisen’

Onderlinge verhoudingen verbeteren

“Het is daarom zeker de moeite waard om bij leven te werken aan de onderlinge verhoudingen, eventueel met hulp van een nalatenschapsmediator. Vaak helpt dat én het kan ervoor zorgen dat voor iedereen duidelijk is waarom ouders ervoor kiezen de erfenis op een bepaalde manier te verdelen. Misschien komt het met de verhoudingen niet meer goed, maar misschien ook wel. In elk geval helpt zo’n proces nabestaanden om meer vrede te hebben met de keuzes, zodat de erfenis met veel minder problemen wordt verdeeld.” ■

OPROEP

Red mijn erfenis!

Is er gedoe over een erfenis die u heeft gekregen? Of twijfelt u juist over het goed nalaten van uw eigen erfenis?

Leg uw zaak voor aan onze redactie, dan denken deskundigen voor u na over een oplossing.

We behandelen uw vraag natuurlijk anoniem. U kunt uw vraag sturen naar geldenrecht@plusmagazine.nl

Y
M
M
M
D